

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Skrót założeń strategii rozwoju usług kulturalnych w dzielnicy Bielany

sporządzony w ramach projektu „Od diagnozy do strategii – model planowania rozwoju usług publicznych” dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna”

Grudzień 2013

1. Czym jest strategia rozwoju?

Strategia rozwoju to:

- dokument określający długofalowy plan, kierunek działań służących do osiągnięcia założonych celów, przez co możliwa będzie zmiana z sytuacji obecnej na pożądaną,
- zbiór decyzji (merytorycznych, organizacyjnych i finansowych) podjętych przez władze dzielnicy w celu stymulowania rozwoju w wybranym obszarze,
- sposób na wyróżnienie własnych działań i określenie specyfiki dzielnicy na tle otoczenia.

Punktem wyjścia do prac nad strategią jest przeprowadzenie **diagnozy** tematu, dla którego ma być tworzona strategia. Na tej podstawie można wskazać elementy **pozytywne**, które **należy rozwijać** przy pomocy strategii jak i te **negatywne**, którym warto **przeciwdziałać**.

W niniejszym dokumencie przedstawiono główne wyniki prac nad zbadaniem stanu obecnego dzielnicy Bielany w zakresie kultury.

2. Dlaczego kultura?

Bielany posiadają **interesujące zasoby** do rozwoju oferty kulturalnej: rozbudowana i zróżnicowana sieć placówek pełniących funkcje kulturalne będące w gestii dzielnicy i podmiotów prywatnych, uczelnie wyższe (Akademia Wychowania Fizycznego oraz Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) organizujące wydarzenia kulturalne i współpracujące w tym zakresie z dzielnic, duże powierzchnie terenów zieleni.

Jednocześnie należy zauważyć, że zgodnie z danymi przekazanymi przez urzędy poszczególnych dzielnic, liczba uczestników zajęć i wydarzeń kulturalnych organizowanych przez dzielnicę Bielany jest **niższa niż średnia** dla Warszawy.

Budynki oraz liczba miejsc na zajęciach jest **niewystarczająca** dla mieszkańców. Wynika to m.in. ze złego stanu technicznego części budynków instytucji kultury oraz faktu, że obecnie dom kultury oraz młodzieżowe domy kultury znajdują się w wynajmowanych przez dzielnicę budynkach). Ponadto nakłady inwestycyjne na remonty i utrzymanie budynków instytucji kultury są zbyt niskie. Prowadzi to do wybierania przez mieszkańców Bielan **konkurencyjnej oferty kulturalnej innych dzielnic**, a także może prowadzić do zmniejszania się poziomu utożsamiania się mieszkańców z dzielnicą Bielany. Ponadto oferta kulturalna dzielnicy jest w **niewystarczającym stopniu konsultowana** z mieszkańcami.

Mieszkańcy Bielan oczekują usług kulturalnych na wysokim poziomie, najlepiej jeżeli będą one świadczone w niedużej odległości od miejsca zamieszkania. Dzieci oczekują dobrej zabawy, natomiast dzieci uczące się i młodzież oczekują, że będą mogły rozwijać swoje pasje. Osoby studiujące na terenie Bielan i tutaj mieszkające oczekują, że poza nauką będą mogły również atrakcyjnie spędzić czas na terenie dzielnicy.

3. Plusy i minusy w zakresie kultury w dzielnicy

Plusy

- ✓ **Różnorodna i rozbudowana sieć instytucji kultury.** Placówki kultury na terenie dzielnicy są równomiernie rozmieszczone, co ułatwia dostęp do nich różnym grupom mieszkańców oraz wspiera współpracę przy organizacji imprez na większą skalę.
- ✓ **Różnorodność i bogactwo oferty kulturalnej świadczonej przez wszystkie podmioty działające w obszarze kultury na terenie dzielnicy.** Placówki te starają się zapewnić ofertę dla odbiorców w różnych przedziałach wiekowych, o odmiennych potrzebach i zainteresowaniach, dzięki czemu dociera ona do szerszej grupy odbiorców
- ✓ **Liczne tereny zieleni.** Bielany to jedna z najbardziej zielonych dzielnic Warszawy. Tereny te mogą być wykorzystane np. na organizację dużych imprez i prowadzenie zajęć z dziećmi i młodzieżą, dla dużo większej grupy osób po mniejszych kosztach organizacji niż w przypadku całorocznych zamkniętych obiektów.
- ✓ **Dobra współpraca instytucji kulturalnych dzielnicy z organizacjami działającymi w obszarze kultury** umożliwiającą realizowanie wspólnych projektów bądź wspieranie się, wymianę doświadczeń między poszczególnymi instytucjami.
- ✓ **Dobra komunikacja między realizującymi i odbiorcami oferty kulturalnej** w zakresie przekazywania informacji dotyczących wydarzeń, zajęć kulturalnych. Szkoły, spółdzielnie chętnie rozwieszają plakaty, rozdają ulotki z informacjami dotyczącymi wydarzeń, imprez organizowanych, a sami uczestnicy zajęć zachęcają innych do uczestnictwa w nich.
- ✓ **Bezpłatna oferta realizowana przez placówki wychowania pozaszkolnego np. młodzieżowe domy kultury,** dzięki czemu każdy rodzic niezależnie od swoich możliwości finansowych może posłać swoje dziecko na tego typu zajęcia.
- ✓ **Dostęp do środków zewnętrznych** np. pochodzących z Unii Europejskiej. Środki te mogą być przeznaczone na organizację dodatkowych zajęć bądź uatrakcyjnienie już organizowanych zajęć i wydarzeń kulturalnych.

Minusy

- ✓ **Zbyt małe środki finansowe na utrzymanie i rozwój infrastruktury placówek kulturalnych.** Zły stan budynków i ich wyposażenia uniemożliwia realizowanie atrakcyjnej oferty zgodnej z obecnymi wymaganiami technicznymi.
- ✓ **Niewystarczająca oferta dla grupy wiekowej 0-3 lata.** Zajęcia takie są realizowane przez organizacje pozarządowe (Stowarzyszenie „Mamy czas”) oraz przez dzielnicowe instytucje, ale zapotrzebowanie na tego typu zajęcia wciąż istnieje.
- ✓ **Konkurencyjna oferta innych dzielnic.** Jeżeli oferta innych dzielnic będzie bardziej atrakcyjna niż ta proponowana przez Bielany, może przyczynić się to do spadku liczby uczestników na zajęciach i wydarzeniach organizowanych przez dzielnicę. Jednocześnie konkurencja stwarza konieczność ciągłego rozwoju, starania się o nowych uczestników wydarzeń i tworzenia nowych pomysłów.
- ✓ **Niskie dochody mieszkańców.** Część usług oferowanych np. przez Bielański Ośrodek Kultury jest realizowana odpłatnie. wprowadzenie bądź zwiększenie opłat za uczestnictwo w wydarzeniach bądź zajęciach kulturalnych to możliwość pozyskania dodatkowych środków finansowych na wzbogacenie oferty kulturalnej, ale istnieje zagrożenie, że mieszkańcy nie będą chcieli przeznaczać większych środków na usługi kulturalne.
- ✓ **Starzejące się społeczeństwo.** Osoby w podeszłym wieku często jako bardziej

priorytetowe stawiają usługi zdrowotne czy opiekuńcze, uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych w tym przypadku schodzi na drugi plan.

4. Co warto zrobić, aby zmienić sytuację?

Dzielnica posiada różnorodną i rozbudowaną sieć placówek kulturalnych, ale dalszy rozwój oferty kulturalnej będzie możliwy dzięki **ściślej współpracy** wszystkich podmiotów działających w obszarze kultury – publicznych jak i prywatnych. Współpraca wszystkich jednostek pozwoli na łączenie środków pieniężnych i zasobów ludzkich, dzięki czemu oferta kulturalna może być jeszcze ciekawsza i atrakcyjniejsza.

Bielany mają także przewagę nad innymi dzielnicami w postaci **terenów zielonych**, które są bardzo dobrym miejscem na realizację różnego rodzaju imprez plenerowych. Konieczne jest większe wykorzystanie tych obszarów.

Barierą przy realizacji ciekawej oferty kulturalnej są ograniczone środki finansowe, które wpływają zarówno na jakość oferty jak i na stan techniczny budynków. To z kolei przekłada się na to, że mieszkańcy mają mniejszą ochotę do uczestniczenia w zajęciach i wydarzeniach organizowanych przez dzielnicę. Tworzona strategia ma pokazać jak przy **ograniczonych środkach planować działania**, które pozwolą na **osiągnięcie celów** związanych z poprawą jakości oferty.

Strategia powinna pokazywać jak minusy dzielnicy zamienić na atuty, np. konkurencja innych dzielnic może być dobrą okazją do tworzenia jeszcze ciekawszej oferty w dzielnicy, taka konkretyzacja wzmacnia kreatywność i pomysłowość osób tworzących tę ofertę. Daje możliwość uczenia się od innych jak tworzyć program kulturalny.

Efekty wdrożenia strategii rozwoju kultury w dzielnicy Bielany w dużej mierze będą wpływały na jej mieszkańców. Działania podejmowane dzięki strategii będą przyczyniały się do zapewnienia oferty kulturalnej na jak najwyższym poziomie. Tworzona oferta ma być atrakcyjna nie tylko dla mieszkańców, ale także studentów oraz turystów, w tym turystów rowerowych przebywających na terenie dzielnicy.